

ICARUS aktivnosti 2019

Vlatka Lemić

Časopis @rhivi u Hrčku

Časopis @rhivi kojega je ICARUS Hrvatska pokrenuo 2017. godine je u rujnu 2018. uključen u Hrčak – središnji portal hrvatskih znanstvenih i stručnih časopisa koji nude otvoreni pristup svojim radovima. Osim u tiskanom obliku koji je pred vama, @rhivi možete pročitati, preuzeti i podijeliti objavljene priloge na: <https://hrcak.srce.hr/arhivi>.

@rhivi

Otvaranje Topoteke Bjelovar u Noći muzeja

Državni arhiv u Bjelovaru pokrenuo je u krajem 2018. Topoteku Bjelovar koja je okupila sve zainteresirane za dokumentiranje gradske povijesti u digitalnom obliku. Topoteka Bjelovar predstavljena je na županijskom stručnom vijeću učitelja povijesti Bjelovarsko-bilogorske županije i u lokalnoj zajednici, a javno je otvorena u okviru programa Noći muzeja 1. veljače 2019. Topoteka Bjelovar dostupna je na: <https://bjelovar.topoteka.net/>.

Predstavljanje Topoteke u Metkoviću

U suradnji ICARUS Hrvatska i Državnog arhiva u Dubrovniku je 1. ožujka 2019. u Metkoviću organiziran javni program "Digitalna platforma Topoteka – lokalna povijest, zajednička priča" kojim je obilježena godišnjica Topoteke Dolina Neretve koju vodi Arhivski sabirni centar Metković-Opuzen-Ploče. Topoteka Dolina Neretve dostupna je na: <http://dolinaneretve.topoteka.net/>.

Nova web stranica ICARUS Hrvatska

Početak 2019. godine ICARUS Hrvatska je obilježio novom mrežnom stranicom koju je dizajnirala, izradila i uređuje Ivana

Čurik, koja je i administrator naše Facebook stranice. ICARUS dokumenti i materijali, aktivnosti i informacije o događanjima u domaćoj i međunarodnoj stručnoj zajednici te različitim projektima i javni programima dostupni su na: <https://www.icarushrvatska.hr/>.

Topoteka Vilijun na Kreativnoj riznici 2019.

Na 5. Kreativnoj riznici, popularizacijskom simpoziju kreativne industrije koji se održava svake godine na Ekonomskom fakultetu u Osijeku, u panelu Kružna kreativnost posvećenom projektu Vilijun je 12. travnja 2019. predstavljena i Topoteka Vilijun koja je baštinski dio ovoga projekta. ICARUS Hrvatska dugogodišnji je suradnik Kreativne riznice i Andizeta, a više informacija dostupno je na: <https://kreativna-riznica.com/>.

Znameniti.hr

Portal Znameniti.hr

ICARUS Hrvatska suradnik je portala Znameniti.hr koji je nastao i izgrađuje se zajedničkim radom više kulturnih i znanstvenih institucija (DAVU, HAZU, IEF, KGZ, LZMK, MUO, NSK) sa svrhom veće dostupnosti i lakšeg korištenja nekomercijalnih znanstvenih, kulturnih i umjetničkih digitalnih sadržaja istraživačima i široj javnosti. U ove se aktivnosti do sada uključilo 9 institucija i objavilo građu 50 znamenitih osoba iz hrvatske povijesti i kulture. Znamenite osobe iz kulturnog, umjetničkog, znanstvenog i uopće javnog života na Portalu su zastupljene svojim biobibliografskim podacima, digitaliziranim opusom ili radovima drugih autora o njihovu životu i stvaralaštvu.

U Knjižnici i čitaonici Bogdana Ogrizovića u Zagrebu je 19. travnja 2019. održano javno predstavljanje projekta Znameniti.hr, osoba i gradiva dostupnog na Portalu, novih sadržaja u pripremi i digitalnih repozitorija suradničkih ustanova. Portal je dostupan na: <http://znameniti.hr/>.

CREARCH seminar „Pričanje povijesti: arhivske prakse i perspektive“ u Iloku

ICARUS Hrvatska partner je u projektu Kreativna Europa CREACH - *Creative European ARCHives as innovative cultural hubs* (2018. – 2021.) posvećenog razvoju nove publike i kreativnoj interpretaciji arhivskih izvora. Ideja CREARCH-a je upoznati što više ljudi s arhivima i značajem gradiva koje se čuva u njima, tj. povećavati broj i proširiti strukturu arhivske publike (korisnika i posjetitelja arhiva). Da bi to postigli, arhivi trebaju razvijati nove i bolje načine za komuniciranje povijesti, likova, mjesta i lokalnih tradicija ispričanih u njihovim dokumentima i približiti ih građanima, osobito onim društvenim skupinama kojima su manje dostupni i koje su podzastupljene u javnim arhivima.

Cilj je projekta razviti komunikacijske modele i inovativne inicijative koje će približiti građane „njihovim“ arhivima, uz primjenu suvremene vizualne/digitalne kulture u opisu arhivskih priča, npr. realizirati kreativno pripovijedanje kroz vizualne, digitalne i transmedijske izvedbe i događanja uživo. Planirane aktivnosti kroz kreativno pripovijedanje koje se temelji na vizualnim, digitalnim i multimedijским izvedbama usmjerene su na razvoj publike, obuku i edukaciju baštinskih stručnjaka i digitalizaciju povijesnih izvora.

Kako bi prikupili primjere dobre prakse i istražili tekuće aktivnosti u ovom području ICARUS Hrvatska je pripremio program stručnih radionica / seminara vezanih uz javne aktivnosti arhiva i drugih ustanova koja se bave prikupljanjem i istraživanjem arhivskoga gradiva (izložbeni, pedagoški, nakladnički, popularizacijski i drugi javni programi) od kojih će se prvi održati 24. – 25. svibnja 2019. u Gradskom muzeju Ilok pod nazivom „Pričanje povijesti: arhivske prakse i perspektive“. Cilj je seminara razmatranje tradicionalnih aktivnosti, ali i kreativnih i inovacijskih mogućnosti i potencijala arhivskih ustanova i zbirki, analiziranje uspješnih rješenja, te razrada i promišljanje novih programa i trendova. Program i teme seminara dostupni su na: <https://sites.google.com/view/icarus/hr/aktivnosti/seminariradionice/ilok>

Platforma Topoteka na studentskoj konferenciji InfoDaska2019.

Na konferenciji InfoDASKA 2019. koja okuplja studente knjižničarstva i informacijskih znanosti studentica zagrebačkog sveučilišta Marina Podkonjak će predstaviti rad „Topoteka - lokalna baština priča priču“. Svojim radom želi približiti Topoteka platformu studentima, a istovremena ispričati priču o svojoj ideji pokretanja Topoteke Nova Gradiška s ciljem okupljanja kulturnih ustanova i zajednice u svom rodnom gradu. InfoDASKA 2019. održava se u Osijeku, a više informacija dostupno je na: <http://infodaska2019.ffos.hr/>.

Topoteka u studentskim klupama

Suradnjom ICARUS Hrvatska s partnerima diljem Hrvatske – arhivima, muzejima, knjižnicama, školama, fakultetima, udrugama, lokalnim zajednicama i zaljubljenicima u zavičajnu povijest do sada su nastale brojne Topoteke koje okupljaju gradivo, sjećanja i znanja raspršeno u raznovrsnim privatnim, lokalnim i drugim zaboravljenim izvorima.

Stalnim aktivnostima na čuvanju i promociji raznovrsnih povijesnih izvora kroz izgradnju zavičajno-povijesnih zbirki suradničkih online arhiva ICARUS nastavlja co:op ideju jačanje veza i suradnje arhiva i drugih baštinskih ustanova s obrazovnim i akademskim ustanovama i korisnicima. Takve su najnovije aktivnosti pokretanje Topoteke Rijeka od strane Filozofskog fakulteta u Rijeci i Topoteke Zagreb - povijesni centar od strane Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu, koje će biti otvorene za javnost u svibnju i lipnju 2019.

Klifefest 2019.

U organizaciji Hrvatskog nacionalnog odbora za povijesne znanosti i suorganizatora se od 14. do 17. svibnja 2019. održava 6. Festival povijesti *Klifefest 2019*. Glavni dio programa festivala, okrugli stolovi o raznim temama hrvatske historiografije, predstavljanja novih povijesnih knjiga i prikazivanje povijesnih filmova te sajam povijesne knjige održavaju se u

Zagrebu. U petak, 17. svibnja, bit će priređen Dan povijesti tijekom kojeg se diljem Hrvatske organiziraju različiti programi i manifestacije povijesne tematike, u kojima će sudjelovati i brojni arhivi.

ICARUS Hrvatska će i ove godine sudjelovati u programu predstavljenjem svojih aktivnosti i izlaganjem o digitalnim arhivima, a uz to će i organizirati „arhivski štand“ na festivalskom sajmu knjiga koji se održava u NSK s ciljem predstavljanja cjelokupne hrvatske izdavačke djelatnosti na povijesne teme. U zajednički program predstavljanja arhivskih izdanja uključilo se desetak državnih arhiva u Hrvatskoj što će olakšati zainteresiranoj publici da dođe do njih.

European Digital Treasures projekt

ICARUS je jedan od sedam partnera EU projekta Kreativna Europa European Digital Treasures koji traje od listopada 2018. do listopada 2022. Projekt, s jedne strane, nastoji pronaći inovativni model interakcije arhiva i gospodarstva i potaknuti njihov razvoj, a s druge strane želi poticati i jačati javno poznavanje povijesne i kulturne baštine Europe. Drugi je cilj projekta identifikacija i provedba novih strategija i aktivnosti za doseg alternativne arhivske publike, mlađe i starije generacije.

Aktivnosti u okviru projekta organizirane su u više radnih grupa: Novi poslovni i konceptualni modeli i inovacije kroz digitalne tehnologije (radionice, „Ozbiljne igre“ i umjetničke rezidencije), Povijesne priče (organizacija tri transmedijske izložbe), Razvoj publike (online radionice arhivske pismenosti, mobilne aplikacije, virtualni „Europski arhivi mladih“ i „Srebrni istraživači“ programi te razne crowdsourcing aktivnosti.

Time Machine projekt

ICARUS je jedan od pokretača Europskog vremeplova, paneuropskog FET Flagship projekta posvećenog razvoju velikih digitalizacijskih i računalnih infrastruktura koje će kilometre arhivskih izvora, muzejskih zbirki i drugih geo-povijesnih skupova podataka u pretvoriti u distribuirani digitalni informacijski sustav. Kulturna baština jedna je od najdragocijijih europskih političkih, ekonomskih i društvenih resursa čija će dostupnost imati veliki utjecaj na razumijevanje povijesnih i društvenih evolucija Europe

te gospodarske sektore poput kreativne industrije i turizma.

U listopadu 2018. Europska komisija je odabrala *Time Machine* kao jedan od šest projekata koji će imati godinu dana za pripremu znanstvenih i tehnoloških programa u područjima od strateške važnosti za Europu, tj. doprinijeti definiranju i pokretanju novih aktivnosti u okviru Horizon Europe programa istraživanja i inovacija u idućem desetljeću. Tri su osnovna stupa projekta: Znanost i tehnologija, Organizacija projekta i Mogućnosti korištenja.

Time Machine nastoji stvoriti svojevrsni *History Streetview* i izgraditi četverodimenzionalne prikaze gradova zahvaljujući podacima iz prošlosti, za što su posebno važne povijesne karte. Jedan od ciljeva je i razvoj tehnologije prepoznavanja likova i slika, koja će omogućiti automatsko „čitanje“ povijesnih karata kako bismo ih povezali s georeferencama i drugim podacima (katastar, vlasnički dokumenti, popisi umjetnina i dr.). U okviru *Time Machine* projekta planira se razvoj i implementacija napredne nove tehnologije digitalizacije i umjetne inteligencije (AI) koja bi umrežila bogatu europsku kulturnu baštinu i učinila ju javno dostupnom putem mrežnih stranica i aplikacija.

Lokalni vremenski strojevi trenutno se razvijaju u Antwerpenu i Gentu/Brugesu, Veneciji, Rimu, Amsterdamu, Budimpešti, Parizu, Napulju, Utrechtu, Dresdenu, Jeruzalemu i dr. Ova je inicijativa do sada okupila više od 300 organizacija iz 33 zemlje, uključujući vodeće akademske i istraživačke institucije, privatna poduzeća i kulturne ustanove, kao i 19 nacionalnih arhiva. ICARUS Hrvatska je pridruženi partner projekta kojega je više puta predstavio na Danima ICARUS Hrvatska te surađuje s drugim hrvatskim partnerima u pokretanju zajedničkih aktivnosti – radnih sastanaka, lokalnih projekata i stručnog skupa koji će se krajem svibnja 2019. organizirati u Institutu za povijest umjetnosti u Zagrebu.

Informacije o projektu dostupne su na: <https://timemachineproject.eu/>. ■

Obavijesti o aktivnostima i događanjima u ICARUS zajednici možete redovito pratiti:

u Kalendaru događanja – <https://icar-us.eu/en/events/>

na stranicama ICARUS Hrvatska - <https://www.icarushrvatska.hr>

na Facebook stranici ICARUS Hrvatska - <https://hr-hr.facebook.com/icarushr/>